

Endringer i barnevernloven

1. januar i år trådte en rekke endringer i barnevernloven i kraft, og ytterligere endringer vil tre i kraft litt senere i år. Lovendringene ble vedtatt ved Stortingets behandling av Prop. 106 L (2012-2013) Endringer i barnevernloven. Nedenfor følger en oversikt etter ikrafttredelsestidspunktene.

• Av Astrid Haram,
advokat Advokatforum

§ 1. januar 2014

- § 1-4: Barnevernets plikt til å yte forsvarlige tjenester og tiltak lovfestes.
- § 2-2 m. fl: Endringer i reglene for organisering og oppgavefordeling i statlig barnevern.
- § 2-3 b og 5-7: Utvidelse av dagens tilsynshjemmer slik at også andre statlige tjenester og tiltak enn institusjonene, omfattes. Tilsynsmyndighetene får hjemmel til å føre tilsyn med hele tiltakskjeden i barnevernet.
- § 4-4: Presisering av at hjelpetiltak skal ha som formål å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien.
- § 4-16: Presisering av barneverntjenestens løpende og helhetlige ansvar for barn etter en omsorgsovertakelse. Presisering av barneverntjenestens ansvar for å legge til rette for samvær med søsken dersom hensynet til barnet ikke taler mot det.
- § 4-25: Tvangsplasseringer av barn og unge med alvorlige atferdsvansker er tidsavgrenset. Reglene for plasseringstidens lengde endres slik at eventuell forutgående akutt plassering skal inngå i den totale plasseringstiden.
- § 7-24: Fristen for å bringe vedtak i fylkesnemnda inn for domstolen forkortes fra to til en måned.
- § 8-4: Kommunen beholder ansvar for sak reist for fylkesnemnda selv om familien flytter til annen kom-

mune før fylkesnemnda har fattet vedtak.

- §§ 9-4 og 9-5: Reglene endres slik at departementet kan fastsette egne satser for statens betalingsansvar for fosterhjem.

1. februar 2014

- § 4-22: Styrking av tilsyn med barn i fosterhjem – endringer i dagens tilsynsførerordning.

1. juni 2014

- § 4-1 Om medvirkning og tillitsperson.

Det er ikke fastsatt ikrafttredelsestidspunkt for de vedtatte endringene i § 3-5 (oppfølging av barn i fengsel), § 4-27 og ny § 5-8 a (institusjoner med hjem).

Jeg vil her kommentere noen av endringene.

§ 4-1 Om barns rett til medvirkning og tillitsperson

Fra 1. juni 2014 vil det tre i kraft en ny bestemmelse som presiserer barns rett til medvirkning, samt at barneverntjenesten skal legge til rette for samtaler med barnet. Dette gjelder generelt for alle barn som barneverntjenesten har kontakt med.

Når det gjelder barn som barneverntjenesten har overtatt omsorgen for, presiseres det i bestemmelsen at barnet kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til.

Ut i fra lovteksten ser det ut til at

retten for barnet til å ha med en tillitsperson i samtaler med barneverntjenesten først skal inntre *etter* at omsorgsovertakelse er besluttet.

Dette ville i så fall være uheldig, da behovet for en tillitsperson kan oppstå i flere andre tilfeller, for eksempel for barn som befinner seg i en omsorgs-sviktsituasjon hjemme hos sine foreldre, og for barn som er akutt plassert etter barnevernloven § 4-6 (2), og som kan bli værende i lengre tid i beredskaps-hjem, samt for barn som foreldrene har plassert på frivillig grunnlag, jf § 4-4 femte ledd.

Nærmere avklaringer i forskrift og retningslinjer fra departementet om dette forventes.

§ 4-16 Samvær mellom søsken

Barn har samme rett til beskyttelse av sitt familieliv som sine foreldre. I tillegg til rettighetene som følger av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), som gjelder både barn og voksne, har barn en særlig beskyttelse gjennom barnekonvensjonen (BK). Det følger av BK artikkel 16 at ingen barn skal utsettes for vilkårlig eller ulovlig innblanding i sitt privatliv, sin familie, sitt hjem eller sin korrespondanse.

Retten til samvær mellom barn og foreldre etter en omsorgsovertakelse er også fastslått direkte i barnevernloven § 4-19. Det følger av denne bestemmelsen at når fylkesnemnda fatter vedtak om omsorgsovertakelse, skal det samtidig fattes vedtak om samvær.

Men når det gjelder barns rett til

Dette er Fosterhjemskontakts juridiske spalte der advokat Astrid Haram tar opp barnevernfaglige spørsmål. Haram arbeider ved Advokatforum, et kontorfellesskap som består av 26 advokater. Astrid Haram har blant annet barnevern og barne- og familierett som sine spesialfelt.

Astrid Haram

samvær med søsken, er dette ikke regulert i barnevernloven.

Søskenkontakt er ofte av svært stor betydning. Det kan innebære positiv familietilhørighet, vennskap og emosjonell støtte i oppvekst og i voksen alder. Dette er forhold som er av betydning også for barn i barnevernet og som det bør legges vekt på. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at det i noen tilfeller kan være bedre for barnet ikke å ha kontakt med søsken.

I høringsrunden i forbindelse med endringene i barnevernloven, ble det tatt opp om søskensamvær burde reguleres i barnevernloven. Det var bred enighet blant høringsinstansene om at søskensamvær kan være viktig for et barn som er tatt under offentlig omsorg.

Men på grunn av behov for en bredere utredning og avklaring av kompliserte spørsmål om søskenes partsstatus i fylkesnemnda, fremmet departementet ikke noe eget forslag om å fastsette rett til samvær med søsken i barnevernloven.

Departementet så imidlertid grunn til å presisere og tydeliggjøre barneverntjenestens ansvar for å legge til rette for samvær med søsken.

I høringsrunden ble det også satt fokus på at det kan være viktig for et barn under omsorg å ha også annen kontakt med søsken, i tillegg til samvær. Kontaktformer som sms, telefon, brev, e-post og ulike sosiale medier kan ha stor betydning. Departementet vurderte om ansvaret for tilrettelegging av slik kontakt burde nedfelles i lovteksten, men kom til at det ikke var nødvendig, da barn og unge ofte vil kunne organisere slik kontakt selv. Departementet presiserte imidlertid at yngre barn vil kunne ha behov for hjelp, og at barne-

verntjenesten bør sørge for at fosterhjemmet gir barnet den hjelpen de trenger.

Fra 1. januar i år trådte det i kraft følgende presisering i § 4-16: «Barneverntjenesten skal der hensynet til barnet ikke taler imot det, legge til rette for samvær med søsken.»

Denne bestemmelsen gjelder imidlertid bare etter at det er fattet vedtak om omsorgsovertakelse. Bestemmelsen omfatter etter sin ordlyd ikke barn som er plassert i fosterhjem etter samtykke fra foreldrene, hvor det ikke er fattet formelt vedtak om omsorgsovertakelse.

Som på flere andre områder, er rettsikkerheten for disse barna dermed dårligere ivaretatt.

§ 4-22 Om endringer i dagens tilsynsførerordning

Inntil 1. februar i år fulgte det av § 4-22 fjerde ledd at barneverntjenesten skulle oppnevne en bestemt tilsynsfører for barn i fosterhjem. Nå er denne bestemmelsen opphevet, og § 4-22 fjerde og femte ledd lyder etter endringen slik:

Kommunen skal føre tilsyn med hvert

enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Kommunen skal sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.

Fra 1. februar i år kom det også noen endringer i fosterhjemsforskriften om tilsyn. Departementet har i rundskriv av 30.1.14 gitt noen merknader til forskriften.

Bakgrunnen for endringen i lov og forskrift kom på bakgrunn av at tilsynsførerordningen ikke har fungert som forutsatt. Det har vært problemer

Kontaktinformasjon:

Tlf.: 22 40 36 73/922 46 933

e-post: ah@advokatforum.no